

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН

ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“ – ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

КАТЕДРА “ХИГИЕНА, МЕДИЦИНСКА ЕКОЛОГИЯ, ПРОФЕСИОНАЛНИ ЗАБОЛЯНИЯ И
МЕДИЦИНА НА БЕДСТВЕНИТЕ СИТУАЦИИ”
КАТЕДРА”ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ, ЕПИДЕМИОЛОГИЯ, ПАЗАРИТОЛОГИЯ И
ТРОПИЧЕСКА МЕДИЦИНА”

ХИГИЕНА И ЕКОЛОГИЯ НА ЗДРАВНОТО ЗАВЕДЕНИЕ

СПЕЦИАЛНОСТ „УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ”
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ “РЪКОВОДИТЕЛ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ И
ПРЕПОДАВАТЕЛ ПО ПРАКТИКА”

ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН „БАКАЛАВЪР”

ТАБЛИЦИ

ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ В СДО

Табл. № 1. Информация за структурните единици на дисциплината.

1. Информация за учебната дисциплина

Учебната дисциплина „Хигиена и екология на здравното заведение“ е от учебен план за обучение на студенти от МУ – Плевен, специалност "Управление на здравните грижи" с професионална квалификация ръководител на здравните грижи и преподавател по практика. Целта на дисциплината е да се придобият основни знания и умения за хигиенно-екологичната оценка на болничната среда, недопускане внасянето на инфекциозни заболявания в болничните звена и предотвратяването на появата на вътрешболнични инфекции. Тя е задължителна и се изучава във четвърти семестър на втори курс, като завършва със семестриален изпит. В лекционния курс по учебната дисциплина студентите придобиват представи, знания и умения относно най-важните хигиенни изисквания, нормативната уредба и организацията на здравния контрол в болничното заведение, епидемиологията на инфекциозните болести, епидемичните рискове и основните мерки за епидемиологичен контрол в болниците. Учебната дисциплина е осигурена с подробни презентации за всяка отделна лекция и тезиси за изпълнение на практически упражнения.

2. Преподавателски екип

Доц. д-р Ваня Бирданова, д.м., магистър по медицина, доктор по хигиена, Сектор "Хигиена, медицинска екология и професионални заболявания, Ректорат 1, стая 176, тел. 064 884-192
Доц. д-р Таня Петкова, дм, магистър по медицина, доктор по епидемиология, Сектор „Епидемиология, паразитология и тропическа медицина”. Ректорат 1, стая 260, тел. 064 884-174
Ас. д-р Николай Статев, магистър по медицина, специалност "Обща хигиена", Сектор "Хигиена, медицинска екология и професионални заболявания. Ректорат 1, стая 175, тел. 064 884-219
Ас. д-р Калина Терзиева, специалност „Епидемиология на инфекциозните болести”, Сектор „Епидемиология, паразитология и тропическа медицина”. Ректорат 1, стая 258Б, тел. 064 884-225.

3. Учебна програма

Учебната програма се разработва в обучаващата катедра от хабилитирани преподаватели, на които е възложена учебната дисциплина. За тази цел се прилагат и спазват процедурите за този вид учебен документ, заложиени в Системата за поддържане на качеството на обучение. Структурата на програмата се обсъжда и утвърждава от колективните органи за управление в университета и отговаря на изискванията от системата за управление на качеството. Програмата се обсъжда в катедрения съвет и се предлага за приемане от съвета на основното звено. В учебната програма са посочени тематичния план на лекциите и упражненията и тяхното подробно съдържание под формата на тезиси. Учебното съдържание на програмата се актуализира ежегодно в съответствие със съвременните познания по хигиена на болничното и здравното заведение, епидемиологията на инфекциозните болести, както и в съответствие с действащото национално и европейско законодателство, прилагано в тези области на медицинската практика. Програмата влиза в сила след утвърждаване от Декана на факултет Обществено здраве.

 [Съдържание на учебната програма по хигиена и екология на здравното заведение \(UZG_Bakalavri_Uprog_HEZZ.pdf\)](#)

4. Лекционен курс с учебно пособие.

Лекционният курс е предназначен за студенти от МУ – Плевен в задочна форма на обучение по специалност „Управление на здравните грижи“. Курсът включва десет двучасови лекции. За всяка една от тях се предлага подробна презентация. Всяка презентация представя учебен материал в разбираеми, добре обмислени, методически подредени и правилно подбрани изразни средства и форми. В хронологичен ред, на студентите се поднасят значението на хигиената и епидемиологията в системата на болничното здравеопазване, основните хигиенно-екологични проблеми, хигиенните изисквания и нормативните документи към планирането и устройството на болницата, особеностите на болничния микроклимат, осветление и вентилация, лечебно-предпазния и санитарен режим, основните изисквания към специализираните болнични отделения, лечебно-диагностичните и извън болничните структури, устройството на хранителния блок и профилактиката на хранителните заболявания, оценката на риска от кръвно преносими инфекции в болничните заведения и националната стратегия за профилактика на СПИН и ППБ, основите на болничната дезинфекция и стерилизация, процедурите за дезинфекция и антисептика, епидемиологията на вътреболничните инфекции, дефинирането на риска и прилагането на предпазни мерки при различни нива на риск от ВБИ в болничните структури.

Към лекционния курс по хигиена и екология на здравното заведение (Titulna_stranica_Lectionen_kurs_Bakalavri_HEZZ.pdf)

5. Допълнителни материали и презентации (съдържанието в секцията е строго специфично за дисциплините)

Препоръчвана литература

В тази секцията по-долу се представя литературата, необходима за подготовка по учебната дисциплина. За успешна подготовка за изпитните процедури е достатъчна основната литература, но за задълбочаване на познанията по учебния материал е нужно да се използват и допълнителни източници. Това са материали поместени в Интернет и литературата в направлението на разглежданата тематика. Препоръчаната основна и допълнителна литература са посочени във връзката по-долу.

 [Основна и допълнителна литература по хигиена и екология на здравното заведение \(UZG_Bakalavri_Litetatura_HEZZ.pdf\)](#)

6. Практически упражнения, курсови работи и реферати

За изпълнение целите на учебната програма, освен лекционния курс са предвидени също практически упражнения. Практическите упражнения са задължителни за обучаемите и присъстват като компонент при определяне на крайната оценка на обучаемия за семестъра.

Практически упражнения:

Практическите упражнения и работа на терен с преподавател се явяват основен вид занятия, чрез които обучаемите получават практически умения и навици получаване и придобиване на практически умения и навици по здравословно хранене и диетика. Тези занятия се провеждат в учебни лаборатории, оборудвани с необходима апаратура за осъществяване на анализ и оценка по стандартизирани методики. На всеки студент се осигурява самостоятелно лабораторно работно място с представени инструкции за всяка конкретна учебна задача. Във всяко едно от практическите упражнения се задават общи и индивидуални задачи на обучаемите, създават се проблемни ситуации и се прави обсъждане за начина на тяхното разрешаване.

Тезисите на отделните практически упражнения са поместени във връзките по-долу:

- [Хигиенна оценка на типов проект на болница. \(upr1_UZG_Bakalavri_HEZZ.pdf\)](#)
- [Методи за оценка на болничен микроклимат, осветление и вентилация. \(upr2_UZG_Bakalavri_HEZZ.pdf\)](#)
- [Предпазване на медицинския персонал от кръвнопреносими инфекции.\(upr3_UZG_Bakalavri_HEZZ.pdf\)](#)
- [Принципи на работа на централна болнична стерилизационна. \(upr4_UZG_Bakalavri_HEZZ.pdf\)](#)
- [Превенция и контрол на вътреболничните инфекции \(ВБИ\). \(upr5_UZG_Bakalavri_HEZZ.pdf\)](#)

7. Конспект за изпита

За финализиране на подготовката по учебната дисциплина и полагането на семестриален изпит е разработен конспект. Целта на конспекта е да се систематизират получените познания, като се концентрира върху основни въпроси от преминалия лекционен курс и представеното към него учебно пособие. В конспекта са включени само въпроси, които задължително присъстват в някакъв обем в презентациите към лекциите.

 [Конспект за семестриален изпит по хигиена и екология на здравното заведение \(UZG_Bakalavri_Konspekt_HEZZ.pdf\)](#)

8. Тестове по учебната дисциплина

9. Общи бележки и препоръки

10. Форум по дисциплината

Форумът по дисциплината е мястото в Системата за дистанционно обучение, където може да се поместят мненията, въпросите и препоръките по начина на поднасяне на учебния материал, неговото съдържание и актуалност. Форумът е достъпен за всички обучаеми, които желаят да го използват. Информацията в него следва да бъде кратка и ясна при стриктно спазване изискванията на академичната етика и добрия тон. Преподавателите ще отчетат Вашите мнения и препоръки по учебната дисциплина и подготовката по нея. Благодарим Ви за разбирането.

11. Консултации

Консултациите по учебната дисциплина са присъствени и не присъствени. Присъствените консултации са препоръчителни и се провеждат в обучаващата катедра на МУ – Плевен по график, оповестен от преподавателите. На тези консултации се разясняват методиката и условията за подготовка по учебната дисциплина и особеностите в решаването на практическите задачи. В тях се изяснява и начина за разработването на курсовата работа. За не присъствените консултации следва да се използва форума по дисциплината и електронната поща за връзка с преподавателите. Предвиждат се и дистанционни консултации, които се провеждат чрез виртуална класна стая или другите средства за връзка. Условията за използване на дистанционни консултации и времето за тяхното провеждане се определя от преподавателя. Те се разясняват по време на лекциите и в другите присъствени учебни форми или чрез електронната поща.

Табл. 2. Информация за съдържанието на лекциите и учебните единици към нея.

Лекция № 1: Хигиена и екология. Съвременни хигиенно-екологични проблеми.

В първата лекция се представя предмета, обекта, целта, задачите и методите на хигиенната наука. Разяснява се връзка на хигиената с другите науки. Акцентира на връзката между хигиената и екологията и се представят понятията биосфера, екологична система, хранителна верига, екологична пирамида. Съдържанието на лекцията изяснява подробно промените в жизнената среда, които настъпват вследствие развитие на науката и производството. Коментират се също хигиенно-екологични проблеми на урбанизацията. В лекцията се разглеждат съвременните подходи при преодоляване замърсяването на жизнената среда. Дискутират се най-важните аспекти на европейското законодателство по опазване на околната среда. Лекцията е осигурена с подробна презентация към нея, която е представена във връзката по-долу:

 [Презентация към лекция № 1... \(PR1_Hygiene_ekologia_BAKALAVRI_HEZZ_UZG.pdf\)](#)

Лекция № 2: Хигиенни изисквания към планирането и устройството на болницата

Учебното съдържание на втората лекция представя хигиената на лечебните и здравните заведения. Разглеждат се предимствата и недостатъците на видовете системи болнично строителство. Подробно се изясняват хигиенните изисквания към планирането и устройството на болничния участък - разположение, терен, зелени насаждения, функционалното зонироване, хигиенни норми. Разясняват се видовете болнични помещения, общите изисквания и нормативи към болничните отделения и стаи. Представена е структурата на стопанския сектор и изискванията към отделните му елементи. Коментират се хигиенните изисквания към водоснабдяването, канализацията и управлението на болничните отпадъци. Лекцията е осигурена с подробна презентация към нея, която е представена във връзката по-долу:

 [Презентация към лекция № 2 ... \(PR2_Bolnica_iziskvania_BAKALAVRI_HEZZ_UZG.pdf\)](#)

Лекция № 3: Изисквания към болничния микроклимат, осветление и вентилация.

В третата лекция се изясняват хигиенните изисквания и нормативи към санитарно-техническото устройство на болницата. Показана е комплексната оценка на микроклиматичния комплекс. Акцентира се върху изискванията към микроклимата и микробната чистота на въздуха в болничната стая. Разясняват се показателите за хигиенна оценка на ефективността на отоплението, осветлението и вентилацията в болнични условия. Представени са същността и елементите на лечебно-предпазни режим в болницата. Дискутират се принципите на диетичното хранене. В чисто хигиенен аспект се разясняват изискванията към санитарния режим и профилактика на вътреболничните инфекции. Лекцията е осигурена с подробна презентация към нея, която е представена във връзката по-долу:

 [Презентация към лекция № 3 ... \(PR3_Mikroklimat_iziksvania_BAKALAVRI_HEZZ_UZG.pdf\)](#)

Лекция № 4: Хигиенни изисквания към специализираните болнични отделения.

В представената четвърта лекция се разглеждат специфичните изисквания към специализираните болнични отделения. Изяснени са критериите за категоризирането на болничните помещения. Дискутирани са основните изисквания и особености на детските отделения - площ, видове болнични стаи, разпределение, микроклимат, санитарен режим. Представени са хигиенните изисквания и особености на инфекциозните отделения - площ, видове болнични стаи, разпределение на болните, микроклимат, санитарен режим. Обърнато е внимание на специфичните изисквания и особености на фтизиатричните отделения - площ, микроклимат, санитарен режим. Акцентирано е на планировката, ориентацията, хигиенните изисквания към микроклимата, изкуственото осветление, видовете вентилация и санитарния режим в операционния блок. Лекцията е осигурена с презентация, която е поместена във връзката по-долу:

 [Презентация към лекция № 4 ... \(PR4_Spec_otdelenia_BAKALAVRI_HEZZ_UZG.pdf\)](#)

Лекция № 5: Хигиенни изисквания към диагностичните и извънболнични структури

Учебното съдържание на четвърта лекция разглежда основните изисквания към лечебно-диагностичните сектори на болницата и амбулаториите за извънболнична медицинска помощ. Подробно се представят специфичните хигиенни изисквания, правила и хигиенни норми към отделениято по физиотерапия, рентгеновото и радиологично отделение, видовете медицински лаборатории и патологоанатомичния блок. Разясняват се основните изисквания и нормативи

към секторите, помещенията, санитарно техническото устройство и санитарния режим в заведенията и амбулаториите за извънболнична медицинска помощ. Лекцията е осигурена с подробна презентация към нея, която е представена във връзката по-долу:

 [Презентация към лекция № 5... \(PR5_Diagnost_izvanboln_BAKALAVRI_HEZZ_UZG.pdf\)](#)

Лекция № 6: Профилактика на хранителните заболявания и отравяния.

Шестата лекция на този курс е посветена на профилактиката на хранителните заболявания и отравяния в болницата. Конкретно в съдържанието на тази лекция е разгледана класификацията на хранителните заболявания, видовете хранителни отравяния, причинители, клинична картина и водещите профилактични мерки. Представена е същността и критичните контролни точки на HACCP- системата. Акцентирано е на устройството на хранителния блок на болницата, принципите на поточност и разделност, основните изисквания към помещенията, съдове и прибори. Специално място е отделено на хигиенните изисквания към хранителния офис в болничното отделение. Лекцията е осигурена с подробна презентация към нея, която е представена във връзката по-долу:

 [Презентация към лекция № 6... \(PR6_Prof_hrani_BAKALAVRI_HEZZ_UZG.pdf\)](#)

Лекция 7: Значение на болничната епидемиология в системата на здравеопазването.

Учебното съдържание на седма лекция е посветено на епидемиологията на инфекциозните болести. Въведено е понятието епидемиология и са разяснени, предмета и задачите на епидемиологията на инфекциозните болести. Разгледани са основните звена, форми на проявление и екологичните аспекти на епидемичния процес. Специално място е отделено на значението на епидемиологията в съвременните условия. Подробно е представено устройството и принципите на работа на отделите по болнична хигиена и епидемиология. Дискутирана е връзката между епидемиологията и екологията. Разгледано е важното значение на болничната епидемиология в системата на здравеопазването. Лекцията е осигурена с подробна презентация към нея, която е представена във връзката по-долу:

 [Презентация към лекция № 7... \(PR7_Boln_Epid_BAKALAVRI_HEZZ_UZG.pdf\)](#)

Лекция 8: Кръвнопреносими инфекции в болничните заведения–ВХВ, ВХС, СПИН

В съдържанието на осма лекция се изясняват характерни особености на епидемичния процес при вирусния хепатит В, вирусния хепатит С и СПИН. Разгледана е оценката на риска от кръвнопреносими инфекции в болничните заведения. Представена е Националната стратегия за профилактика и контрол на СПИН и ППБ. Лекцията е осигурена с подробна презентация към нея, която е представена във връзката по-долу:

 [Презентация към лекция № 8 ... \(PR8_KrUVni_inf_BAKALAVRI_HEZZ_UZG.pdf\)](#)

Лекция 9: Болнична дезинфекция и стерилизация – основни положения

В представената девета лекция се разясняват основните положения в болничната дезинфекция. Изяснена е класификацията на обектите, подлежащи на дезинфекция, съобразно степента на риск. Дискутирани са и разяснени специфичните особености на процедурите за дезинфекция и антисептика в болничните заведения и медико-диагностични центрове. Коментирани са основните положения в стерилизацията в лечебните заведения. Лекцията е осигурена с подробна презентация към нея, която е представена във връзката по-долу:

 [Презентация към лекция № 9 ... \(PR9_DeZinfectia_BAKALAVRI_HEZZ_UZG.pdf\)](#)

Лекция 10: Епидемиология на вътреболничните инфекции (ВБИ)

В учебното съдържание на десета лекция се представя епидемиологията на вътреболничните инфекции. Разясняват се определенията, критериите и класификацията на ВБИ. Акцентирано е на рисковите болнични структури за възникване на ВБИ. Подробно са изяснени епидемиологичните аспекти на ВБИ. Дефиниран е риска от възникване на ВБИ. В лекцията подробно са коментирани предпазните мерки при различни нива на риск от ВБИ в рисковите болнични структури. Лекцията е осигурена с подробна презентация към нея, която е представена във връзката по-долу:

 [Презентация към лекция № 10 ... \(PR10_VBI_BAKALAVRI_HEZZ_UZG.pdf\)](#)

март, 2020

Изготвил,

/доц. д-р. В. Бирданова, дм/

/доц. д-р Тая Петкова, дм/